

folklor/edebiyat'tan

Yeni bir yayının dönemiyle daha birlikteyiz.

1994 yılı sonbaharında Ankara'da bağıladığımız yolculuğumuz, ardında on altı yılı bırakarak, 17. yayın yılına merhaba demiş oldu. Bu kıvanç, dergimizi bugüne taşıyan yazarlarımızın ve okurlarımızdır. Hepinize teşekkür ediyorum.

*

Bu sayımız, Türk iktisat ve kültür tarihi bakımından üzerinde dikkatle durulması gereken, uluslararası fuarlar konusunda Osmanlı İmparatorluğu girişimlerinden 1893 Şikago Dünya Fuarı'nı irdeleyen **Dr. Ahmet Şamil Gürler**'in makalesiyle başlıyor. Türkiye'de 1932 yılından başlayarak sürdürülegelen halk ağzından derleme çalışmaları zenginleşerek devam etmekte. Yakın dönemde yapılan derleme çalışmaları, Türkçenin söz varlığının ortaya konmasında önemli çabalardandır. Genç akademisyenlerden **Dr. Ersin Teres**'in Söğüt (Bilecik) ağzından derlemeleri de, şimdiye değin yapılmış olan halk ağzından derlemelere katkı olarak, önemli bir eksikliği giderecek niteliktedir.

Fransız bilim felsefesi geleneği içerisinde yer alan ve Viyana Çevresi olarak adlandırılan, mantıkçı deneyici okula karşı tezleriyle tanınan, yirminci yüzyılın önemli düşün insanlarından Emilé Meyerson'un bilim tasarımını, **Dr. Cemal Güzel** irdeliyor.

Feminist bakış açısı doğrultusunda, erkek ağızlı otuz türküyü irdeleyen **Tuğçe Erdal**, geleneksel toplumda cinsiyet rolleri bakımından kadın imajının nasıl bir algılama içerisinde olduğunu, farklı bir pencereden, çarpıcı örneklerle ele alıyor.

Her anlatıldığında yeniden çoğalan halk kültürü ürünleri içerisinde masalların önemli bir yer vardır. Giderek yazılı metinler haline gelen ve yakın dönemde de kaset, cd, görüntülü kayıtlarla gündelik yaşamdaki bağlamsal dönüşümünü yitiren masal gerçeğini, **Dr. Evrim Ölçer Üzümcü** 2005 yılında gösterime giren, '*Anlat İstanbul*' adlı sinema filmi üzerinden; modernleşme, kentleşme, kültürel erozyon kavramları ekseninde çözümlüyor.

Küresel medya araçlarının yaygınlaşmadığı, 20.yüzyıl ortalarına değin, toplumsal hafızanın en önemli kaynaklarından birini yerel basın oluşturmaktaydı. Yayımlandıkları yerdeki kültürel ve sosyal hayatın zenginleşmesinde ciddi etkileri olan bu kaynakları, Kars özelinden yola çıkarak, **Dr. Nebahat Oran Arslan** anlatıyor.

Batı müziği ile daha erken dönemlerde tanışan ama 'Batılılaşma' serüveni içerisinde musikide yenileşmeyi de Tanzimat'a odaklandıran Osmanlı toplumundaki algılayış ve çabaları, genç bilim insanı arkadaşımız **Banu Öztük**, 100 sayı olarak yayımlanan *Şehbal* dergisi üzerinden ele alıp tartışıyor.

Türklerle ilişkileri tarihin hemen her döneminde bir biçimde kesişmiş olan Macarlar üzerine farklı iki makele yer alıyor bu sayımızda. Biri, geçen sayımızda yer alan ve Dr. Ferency Ispay'a ait aynı başlıklı makalenin devamı niteliğinde **Irén Nagy**'e ait '*Türkiye'deki Macarlar Arasında*', diğeri de **Dr. F. Gülay Mirzaoğlu**'nun *Macar Baladlarında Türk İmgesi* başlığını taşıyor.

Devlet kavramının siyaset bilimci Karl Wittfogel'un görüşleri doğrultusunda antropolog Julian Steward tarafından nasıl algılandığına ilişkin değerlendirmeyi **Safiye Ateş**, '*Julian Steward ve Karl Wittfogel İlişkisi: Antropolojik Bir İnceleme*' başlıklı makalesinde yapıyor.

Tiyatronun olanakları içerisinde dilin işlevini ele alan **Dr. Mustafa Kol**, bu çalışmasını aynı zamanda şair olarak da bilinen Jean Tardieu'nun '*Gişe*' adlı oyunundan yola çıkarak gerçekleştiriyor.

Yeni açılan üniversitelerle birlikte güzel sanatlar fakültelerinin çoğaldığı günümüzde, özellikle tiyatro ana sanat dalı oyunculuk ana sanat dalı özel yetenek sınavları için uygulamalarda şan-kulak testinin geçerliliği ve güvenilirliğini **Dr. Ozan Tunca** analiz ediyor.

Nancy Lindisfarne, günümüzün önemli antropologlarından biri. **Dr. Melika Kaplan**, Lindisfarne'in Türkçe olarak 2002 yılında yayımlanan, Suriye toplumunda şehirli elitin hayatını mercek altına aldığı ve dokuz hikayeden oluşan Şam'da Raks adlı yapıtındaki ilk öyküden yola çıkarak günümüz Türkiyeli kadının durumunu tartışmaktadır.

Giyim-kuşam kültürünü modern dünyanın iletişim enstrümanı olarak da görmek olanaklı. **Dr. Kadriye Türkan**, modern Türkiye'nin kurucusu Atatürk'ün giysi tercihleri üzerinden hareketle, göstergeler yoluyla oluşturduğu kültürel etkiyi ele almaktadır. Düşünce, dil ve dil dışı başka öğelerle birlikte giyim tarzı eksensinde toplumun algı anlayışını irdeleyen bir başka çalışma ise **Dr. Gülnaz Kurt**'un, güncel ve popüler tv dizileri üzerine yapmış olduğu makelede irdelenmekte.

Bu sayımızın tek kitap tanıtım yazısı ise **Dr. Canan Seyfeli**'nin, **Ahmet Teymûr Paşa**'nın 1929 yılında Kahire'de basılan, *Arap Kaynaklarına Göre Yezidiler ve Yezidiliğin Doğuşu* adlı çalışması üzerine.

*

Bilimsel dergiciliği geniş okur kesimlerine ulaştırmak bakımından önemli bir işlevi olan *folklor/edebiyat*'ın, belirgin bir başka özelliği de genç akademisyen arkadaşlara açık olup, her sayısında yazı ailesini genişletiyor olmasıdır.

Önceki sayılarımızda da belirtmiştim, okurlarımız hemen hemen her sayımızda yaklaşık 10 yeni imzayla tanışmaktadırlar. Aynı durum elinizdeki sayı için de geçerlidir. Ahmet Şamil Gürler, Cemal Güzel, Tuğçe Erdal, Evrim Ölçer Üzümcü, Nebahat Onar Arslan, Banu Öztürk, Safiye Ateş, Mustafa Kol, Ozan Tunca, Gülnaz Kurt, Canan Seyfeli bu sayımızla birlikte folklor/edebiyat yazı ailesine katılan yeni isimler. Katkıları için teşekkür ediyorum.

Yeni *folklor/edebiyat*'larda buluşmak dileğiyle...

Metin Turan

Sorumlu Yayın Yönetmeni